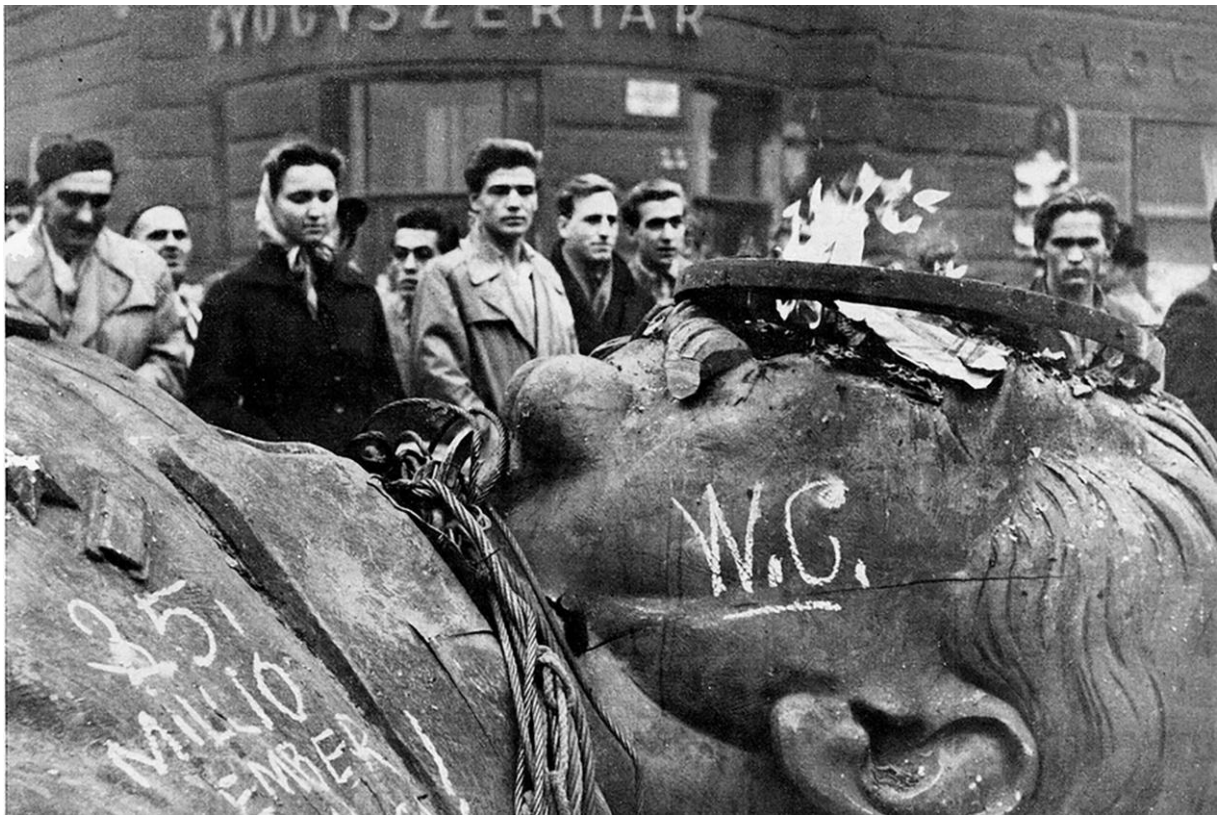
1956-ban nők ezrei töltötték meg a Hősök terét – fegyverük nem volt, bátorságuk annál inkább

SZABÓ FRUZSINA – 2026. október 22.

Amikor 1956 decemberében a forradalom fegyveres ellenállását már leverték, a magyar nők még egyszer megmutatták, hogy a szabadságvágyat nem lehet tankokkal elhallgattatni.

- Az 1956-os forradalomban a nők sebesülteket láttak el, utánpótlást szállítottak, röplapokat készítettek, és közülük többen fegyverrel is harcoltak.
- A forradalom női résztvevői közül sokakat letartóztattak és elítéltek, Wittner Máriára például halálos ítéletet szabtak ki, amelyet később életfogytiglani börtönre változtattak.

- December 4-én több ezer nő vonult a Hősök terére, hogy virágokkal emlékezzen az áldozatokra, és néma tüntetéssel tiltakozzon a szovjet megszállás ellen.

A Hősök terén több ezer asszony és lány gyűlt össze, hogy virágokkal emlékezzen a halottakra, és néma tüntetéssel tiltakozzon a szovjet megszállás ellen. Az 1956-os forradalom idején azonban nemcsak ezen a napon vállaltak kockázatot: voltak, akik sebesülteket mentettek, lőszert szállítottak, fegyvert fogtak, majd a megtorlás során börtönnel vagy halálos ítélettel kellett szembenézniük.

A pesti lányok is ott voltak a forradalom sűrűjében

1956. október 23-án Budapest utcáin férfiak és nők, fiatalok és idősebbek követelték a diktatúra megszüntetését és a szovjet csapatok kivonását. A forradalom napjaiban a nők ugyanúgy részesei lettek az eseményeknek, mint a férfiak. Közülük sokan a sebesültek ellátásában, az élelmiszer- és lőszerutánpótlás biztosításában, illetve röplapok készítésében vállaltak szerepet, mások a fegyveres ellenállásban is részt vettek.

Eörsi László történész *Pesti lányok, 1956* című könyve 66 olyan nő életútját mutatja be, akik különböző módokon segítették a forradalmat. A történetekből kiderül, hogy a női részvétel nem szorítható egyetlen szerepbe: voltak köztük ápolók, szervezők, hírvivők és fegyveres harcosok is.

A forradalom női résztvevői közül sokakat letartóztattak és elítéltek

A forradalom női résztvevői között sok volt a fiatal, többen még a tizennyolcadik életévüket sem töltötték be. A tizenöt éves **Szeles Erika** története különösen megrázó. A fiatal lány a szovjet támadás után is az ellenállók közelében maradt. 1956. november 7-én a Blaha Lujza tér környékén egy sebesült fiú segítségére sietett, amikor a visszaemlékezések szerint egy szovjet tankból tüzet nyitottak rá. A helyszínen életét vesztette.

A történet tragikuma túlmutat egyetlen fiatal sorsán: megmutatja, milyen veszélyt vállaltak azok is, akik nem harcolni indultak, csupán egy bajba jutott embernek akartak segíteni.

Voltak nők, akik fegyvert is fogtak

Bár a fegyveres harcokban részt vevő nők kisebbségben voltak, többük története a forradalom meghatározó epizódjai közé tartozik. **Wittner Mária** már október 23-án bekapcsolódott a rádió épületénél zajló eseményekbe, később pedig több felkelőcsoportban is harcolt. Sebesülteket és lőszert szállított, benzines palackok

készítésében segédkezett, és november 4-én a szovjet támadás idején is a harcolók között volt. Súlyosan megsebesült.

Más nők nem fegyverrel, hanem kitartásukkal és azzal mutattak bátorságot, hogy a fogságban sem voltak hajlandók társaik ellen vallani. **Bencze Gizella** mindössze tizenöt éves volt, amikor a forradalom napjaiban a Baross téri csoporthoz csatlakozott. Elfogása után megtagadta, hogy terhelő vallomást tegyen a társaira. Később az állambiztonság megpróbálta beszervezni, ő azonban nem volt hajlandó együttműködni a hatóságokkal.

A forradalom leverése után sem hallgattak el

A szovjet csapatok november 4-i támadása és a fegyveres ellenállás fokozatos felszámolása után a megtorlás időszaka következett. A forradalomban részt vevő nők közül sokakat letartóztattak, bíróság elé állítottak, és súlyos büntetésekkel sújtottak. A hatalom nem tekintett enyhítő körülményként arra, ha valaki fiatal nőként vett részt az eseményekben.

Wittner Máriát halálra ítélték, de büntetését később életfogytiglani börtönre változtatták. **Horváth Zsuzsanna**, aki a Corvin közben ápolónőként segített, szintén börtönbüntetést kapott. A forradalom női résztvevőinek sorsa különbözőképpen alakult, de sokuk életét hosszú időre meghatározta a börtön, a megfigyelés és a politikai megtorlás.

Több ezer nő vonult a Hősök terére

December 4-én, pontosan egy hónappal a szovjet támadás után, több ezer magyar nő gyűlt össze a Hősök terén. A megmozdulást a Péterfy Sándor utcai kórház alagsorában működő illegális nyomdához kötődő ellenállók kezdeményezték. Az *Élünk!* című illegális lapban és röplapokon hívták a magyar anyákat, lányokat és asszonyokat, hogy virágokkal emlékezzenek a forradalom halottaira.

A tüntetés résztvevői nem fegyverrel érkeztek. Nemzeti és fekete zászlókat, koszorúkat és virágcsokrokat vittek magukkal, majd a Névtelen Hős sírjánál emlékeztek az áldozatokra. A teret szovjet katonák és páncélozott járművek vették körül, a gyülekezés mégis folytatódott. Az asszonyok egy része kerülő úton jutott el az emlékműhöz, ahol hosszú órákon át helyezték el a virágokat, és elénekelték a Himnuszt.

Ez a megmozdulás azért is volt jelentős, mert a fegyveres ellenállás leverése után, a megtorlás árnyékában vállalták a tiltakozást. A nők jelenléte önmagában politikai üzenetet hordozott: a gyász és a megemlékezés a szovjet megszállással szembeni kiállást jelentette.

A Hősök téri asszonytüntetés nem változtatta meg a politikai erőviszonyokat, de a résztvevők megmutatták, hogy a forradalom emléke és a szabadság iránti igény a fegyveres harcok után sem tűnik el.

Forrás: Wikipedia, 24.hu *Fotó:* Getty Images